

Sygn. akt: III U 91/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2015r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Beata Bielska
Protokolant:	sekretarz sądowy Ewelina Asztemborska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 marca 2015r. w O.

sprawy z odwołania S. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 31.12.2014r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje S. M. prawo do emerytury od dnia 2 stycznia 2015 roku,
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt III U 91/15

UZASADNIENIE

S. M. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 31.12.2014r., odmawiającej mu prawa do emerytury wskazując, że na dzień 1.01.1999r. nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Odwołujący domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) od 08.09.1978r. do 31.10.1995r.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. Podniósł, że S. M. nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, gdyż pomimo osiągnięcia wymaganego wieku emerytalnego 60 lat i legitymowania się na dzień 1.01.1999r. ponad 25-letnim ogólnym stażem pracy, nie posiada wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy wskazał, że do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczył okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) od 08.09.1978r. do 31.10.1995r., ponieważ w złożonych dwóch świadectwach

pracy w szczególnych warunkach i w ogólnym świadectwie pracy zakład pracy podał rozbieżne dane dotyczące stanowisk pracy. Z tych względów zdaniem organu rentowego zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 02.12.2014r. S. M. złożył w ZUS wniosek o emeryturę. Po rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy w dniu 31.12.2014r. wydał zaskarżoną decyzję, w której odmówił mu prawa do emerytury wskazując, że odwołujący na dzień 1.01.1999r. nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu odwołanie od w/w decyzji ZUS jest zasadne.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełni następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- 2) w dniu wejścia w życie ustawy emerytalnej, tj. 1.01.1999r. ma wymagany 25-letni okres zatrudnienia (mężczyźni), w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach,
- 3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa,

Poza sporem jest, że odwołujący spełniał przesłanki określone w pkt 1 i pkt 3. Przedmiotem sporu było natomiast to, czy S. M. na datę 1.01.1999r. legitymował się 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Z akt emerytalnych wynika, że przy ustalaniu prawa do emerytury ZUS uznał, że odwołujący na datę 1.01.1999r. nie legitymuje się żadnym okresem pracy w szczególnych warunkach.

Uwzględnienie odwołania było więc uzależnione od wykazania przez odwołującego, że w Przedsiębiorstwie (...) od 08.09.1978r. do 31.10.1995r. pracował w szczególnych warunkach.

Na okoliczność tego zatrudnienia S. M. złożył do ZUS dwa świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Pierwsze świadectwo, z dnia 20.02.2012r. (k. 17 a.e.), stwierdza, że pracował on w okresie od 08.09.1978r. do 31.10.1995r. w Przedsiębiorstwie (...) a w okresie od 01.11.1995r. do 30.11.1996r. w (...) Sp. z o.o. w O. i wykonywał prace wg wykazu A Działu V poz. 21 Rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983r. – produkcja elementów budowlanych z pyłów dymnicowych, w tym:

- od 08.09.1978r. do 30.06.1982r. na stanowisku operator maszyn i urządzeń,
- od 01.07.1982r. do 30.11.1983r. na stanowisku hartowacz betonu komórkowego,
- od 01.12.1983r. do 31.10.1985r. na stanowisku hartowacz betonu komórkowego – hydraulik zmianowy, które odpowiada stanowisku hartowacz,
- od 01.11.1985r. do 31.08.1988r. na stanowisku brygadzysta - hartowacz betonu komórkowego – hydraulik zmianowy, które odpowiada stanowisku hartowacz,
- od 01.09.1988r. do 28.02.1989r. na stanowisku brygadzysta - operator stacji pomp-ślusarz, hydraulik zmianowy, które odpowiada stanowisku hartowacz,

- od 01.03.1989r. do 19.07.1989r. na stanowisku brygadzista-ślusarz-hydraulik zmianowy-autoklawista, które odpowiada stanowisku hartowacz,
- od 27.11.1989r. do 31.10.1995r. na stanowisku brygadzista-ślusarz-hydraulik zmianowy-autoklawista, które odpowiada stanowisku hartowacz,

Drugie świadectwo pracy w szczególnych warunkach, z dnia 19.07.2001r., stwierdza, że był zatrudniony w okresie od 08.09.1978r. do 30.11.1996r. i w okresie od 08.09.1978r. do 31.10.1995r. wykonywał prace w szczególnych warunkach przy produkcji elementów budowlanych z pyłów dymnicowych na stanowisku: operator rozdzielni pary, autoklawista – hartowacz, tj. prace wskazane w Wykazie A dział V poz. 21 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r.

S. M. złożył do ZUS również ogólne świadectwo pracy, wystawione w dniu 30.11.1996r. (k. 7a.r.), w którym wskazano, że był zatrudniony w okresie od 08.09.1978r. do 30.11.1996r. i wykonywał pracę jako operator rozdzielni pary-autoklawista.

W ocenie Sądu do pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć sporny okres od 08.09.1978r. do 31.10.1995r., za wyjątkiem okresu urlopu bezpłatnego od 20.07.1989r. do 26.11.1989r.

W toku postępowania Sąd uzyskał akta osobowe S. M.. Zawarte tam dokumenty w postaci umowy o pracę i angaży, w połączeniu z zeznaniami odwołującego i w/w świadectwami pracy potwierdzają fakt jego zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W aktach osobowych wskazano, iż odwołujący był zatrudniony:

- od 08.09.1978r. do 30.06.1982r. - jako operator maszyn i urządzeń,
- od 01.07.1982r. do 30.11.1983r. - jako hartowacz betonu komórkowego – operator maszyn i urządzeń do produkcji betonu komórkowego,
- od 01.12.1983r. do 31.10.1985r. – jako hartowacz betonu komórkowego – hydraulik zmianowy, lecz w aktach osobowych znajduje się pismo odwołującego z dnia 09.04.1985r., w którym wskazano, iż odwołujący jest zatrudniony w rozdzielni pary,
- od 01.11.1985r. do 31.08.1988r. – jako brygadzista rozdzielni pary i autoklawów, przy czym w karcie stanowiska pracy wskazano, że odwołującemu są podlegli: operatorzy rozdzielni pary i autoklawów, hydraulik zmianowy,
- od 01.09.1988r. do 28.02.1989r. – jako brygadzista - operator stacji pomp-ślusarz, hydraulik zmianowy,
- od 01.03.1989r. do 19.07.1989r. – brygadzista-ślusarz-hydraulik zmianowy-autoklawista w Dziale Produkcji, przy czym w opinii z dnia 29.06.1989r. wskazano, iż odwołujący pracuje w rozdzielni pary (k. 36 akt osob.),
- od 20.07.1989r. do 26.11.1989r. – odwołujący miał udzielony urlop bezpłatny,
- od 27.11.1989r. do 31.10.1995r. – jako brygadzista-ślusarz-hydraulik zmianowy-autoklawista w dziale produkcji.

Sąd w toku postępowania przesłuchał S. M., a jego zeznania, w połączeniu z dokumentacją z akt osobowych i świadectwami pracy w szczególnych warunkach pozwalają na zaliczenie spornego okresu do pracy w szczególnych warunkach, z wyłączeniem okresu urlopu bezpłatnego.

Z zeznan S. M. wynika, iż (...) zajmował się produkowaniem pustaków z pyłów dymnicowych a odwołujący wykonywał czynności w toku produkcji tych pustaków. Odwołujący zeznał, że pierwszym etapem produkcji był zbiornik wapna i zbiornik popiołu, były one mieszane i podawane na dozownię, potem wlewane do formy. Następnie forma wjeżdżała do tunelu na półtorej godziny, gdzie masa urosła, potem była przesuwana do chwytaka na krajalnicę, gdzie były

cięte bloczki pustaków, bloczki następnie były układane jeden na drugi i przewożone pod piece-autoklawy, gdzie były hartowane – wypalane pod wpływem pary.

Z zeznań odwołującego wynika również, iż jego zatrudnienie można podzielić na dwa etapy: na początku zatrudnienia pracował na hali produkcyjnej jako operator maszyn - urządzeń do produkcji pustaków: obsługiwał chwytnik, który przenosił masę na krajalnicę oraz zamykał formy. Następnie zaś został przeniesiony na tzw. rozdzielnię pary, gdzie obsługiwał autoklawy i rozdzielnię pary. S. M. zeznał, iż autoklawy to duże piece, w których wypala się pustaki pod wpływem pary a obsługiwane rozdzielni pary polegało na tym, że dopuszczał parę do pieca (autoklawu) i ładował autoklawy pustakami, a potem je wyjmował. Odwołujący pytany, dlaczego w aktach osobowych ma wskazane stanowisko hartowacza zeznał, iż stanowisko hartowacza betonu komórkowego jest to jest właśnie stanowisko dotyczące autoklawów i rozdzielni pary, gdyż w piecach-autoklawach odbywa się cykl hartowania pustaków, autoklawów było 10 i były one ładowane co 1-1,5 godziny. Odwołujący zeznał też, że na zmianie były 4 osoby, tj. 3 obsługujące piece i hydraulik zmianowy. Przyznał, iż był brygadystą i wówczas kierował brygadą, w skład której wchodził jeszcze hydraulik i dwóch operatorów rozdzielni pary, obsługujących autoklawy. Pytany o hydraulika zeznał, iż obsługiwał on pompy ściekowe. Odpady produkcyjne wpadały do wody i były potem oddawane do powtórnego używania w czasie produkcji. Z autoklawu wychodziły bardzo duże ilości wody, które były przesuwane do zbiornika, a potem pompy pompowały ją na produkcję. Hydraulik pilnował prawidłowej pracy pomp i tego, aby urządzenia się nie zapchały. Odwołujący zeznał również, że gdy pompa się zepsuła, to wszyscy pomagali hydraulikowi ją wymontować i założyć drugą, gdyż nie było możliwości zatrzymania produkcji a z uwagi na gabaryty pompy hydraulik nie mógł jej sam unieść.

S. M. zaprzeczył też, aby stale wykonywał czynności hydraulika. Przyznał jedynie, że zastępował hydraulika w czasie jego urlopu, lecz były to tylko jego dodatkowe obowiązki, gdyż nawet wówczas nadal wykonywał czynności brygadzysty i obsługiwał autoklawy. Zaprzeczał też, aby wykonywał prace ślusarskie.

Sąd dał wiarę w/w zeznaniom, gdyż są one logicznie powiązane z w/w danymi z akt osobowych i treścią świadectw pracy w szczególnych warunkach.

Zarówno z akt osobowych odwołującego, jak i świadectw pracy w szczególnych warunkach wynika, iż w okresie od 08.09.1978r. do 30.06.1982r. S. M. był zatrudniony jako operator maszyn i urządzeń, były to urządzenia do produkcji pustaków z pyłów dymnicowych, tj. chwytnik i formy. Następnie odwołujący aż do 31.10.1995r. wykonywał pracę przy autoklawach w rozdzielni pary. Były to piece, w których następowało hartowanie pustaków za pomocą pary, a obsługa takiego pieca polegała m.in. na dopuszczaniu pary, dlatego używano sformułowania rozdzielni pary. Ponieważ autoklawy były to piece do hartowania, stanowisko odwołującego można było też określić jako hartowacz, a jednocześnie autoklawy są to urządzenia do produkcji pustaków, dlatego osoby obsługujące je można też nazwać operatorem. Taka jest też treść świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Zdaniem Sądu fakt, iż S. M. zastępował hydraulika zmianowego w czasie jego urlopu nie wpływa na ocenę rodzaju jego pracy, gdyż odwołujący wówczas w dalszym ciągu obsługiwał autoklawy. Skoro zaś pracował w rozdzielni pary, nie mógł być ślusarzem, gdyż ślusarz w takim zakładzie mógł tylko wykonywać czynności remontowe. Nadto w dokumentach w aktach osobowych odwołującego kilkakrotnie różnych dokumentach wskazano, iż pracuje on w rozdzielni pary, jak np. w opinii z dnia 29.06.1989r.

Z tych względów Sąd uznał, że S. M. przez cały sporny okres pracował w wydziałach, gdzie odbywała się produkcja pustaków z pyłów dymnicowych. Z Wykazu A Dział V poz. 21 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynika, iż prace przy produkcji materiałów budowlanych z pyłów dymnicowych są pracami w szczególnych warunkach. Z przepisów resortowych, tj. Zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01.08.1983r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytur i rent wynika, iż do pracy w szczególnych warunkach są zaliczone m.in. prace hartowacza, operatora mechanicznego sprzętu i robotnika

w przemyśle materiałów budowlanych stale wykonujący prace pomocnicze lub inne przy produkcji elementów budowlanych z pyłów dymnicowych (Wykaz A dział V poz. 21 pkt 4, 5 i 6).

Mając na uwadze całokształt w/w okoliczności i rozważań Sąd uznał, że zebrany materiał dowodowy wyjaśnia w sposób dostateczny sposób wykonywania pracy przez S. M. i pozwala na ocenę, że w spornym okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) od 08.09.1978r. do 19.07.1989r. (10 lat 10 miesięcy i 12 dni) oraz od 27.11.1989r. do 31.10.1995r. (5 lat 11 miesięcy i 4 dni), tj. łącznie 16 lat 9 miesięcy i 16 dni wykonywał on w pełnym wymiarze czasu pracę w szczególnych warunkach, wskazaną w Wykazie A Dziale V poz. 21 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Tym samym odwołujący spełnił wszystkie przesłanki warunkujące nabycie uprawnień do wcześniejszej emerytury, wynikające z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd w oparciu o art. 477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 31.12.2014r. i przyznał S. M. prawo do emerytury począwszy od dnia (...)tj. ukończenia 60 roku życia.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego, co do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (wyrok SN z dnia 28.04.2010 r, II UK 330/09, LEX 604220).

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji o przyznaniu odwołującemu prawa do emerytury. Wobec braków formalnych świadectwa pracy w szczególnych warunkach zaistniała konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w celu ustalenia rodzaju czynności wykonywanych przez odwołującego. Dopiero jego przeprowadzenie pozwoliło na zaliczenie spornego okresu do pracy w szczególnych warunkach. Z tych względów Sąd stwierdził brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.